

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-06-10
Besvaras senast
2020-08-27

Till statsrådet Anna Hallberg (S)

2019/20:425 Rättigheter vid handel

Häromdagen kunde vi läsa hur svenska miljardärer profiterar på palmolja utvunnen från de skyddade regnskogarna i Indonesien. I det här fallet i Riauprovinsen. 25 miljoner hektar av Indonesiens skogsmarker har till följd av skövling försvunnit mellan 2001 och 2018. Ofta brukar transnationella företag hänvisa till diverse hållbarhetscertifikat och till hållbarhetsrapporteringar – det här fallet är inget undantag.

Enligt Kommerskollegium är sedan 2016 en process igångsatt i EU med syfte att skriva handelsavtal med Indonesien, men på grund av för många frågetecken så finns det ingen tidsplan för när den kommer att bli klar. Sveriges export till Indonesien består främst av pappersmassa och pappersavfall samt maskiner för tillverkning av detta. Även transportmedel, främst lastbilar och specialfordon, är viktiga ur exportsynpunkt.

I Indonesien finns 36 procent av världens kolrika tropiska torvmarker. Dessa är åtråvärda marker för bland annat skogsindustrin, vilken ofta använder osäkra markröjningsmetoder som har resulterat i skogsbränder. Tropisk torv kan innehålla mer än tio gånger mängden kol än vanlig jord; när den torkar blir den en tjock massa som kan fortsätta att brinna i månader efter att lågorna har släckts. Som ett resultat är dessa torvmarker särskilt sårbara och benägna för långvariga bränder.

Den 2 juni dömdes en av Sakaisamhällets medlemmar för illegal trädfällning; han fällde 20 träd i ett område som ägs av pappersjätten Asia Pulp & Paper (APP). Situationen är svår eftersom Sakaisamhället är omgivet av storföretag och möjligheterna att försörja sig är små.

En annan historia från palmoljeproduktionen handlar om självständighetsaktivisten Buchtar Tabuni från Västpapua som riskerar 17 års fängelse enbart för att han organiserat fredliga demonstrationer. Det är inte första gången han har anhållits, och precis som i andra diktaturer så sker det utan grund. Den här gången anklagas han för att ha organiserat en demonstration mot den rasism som folket i Västpapua får utstå i Indonesien. Detta är något som sker systematiskt och är en del av kolonialiseringspolitiken som Indonesien driver gentemot Västpapua. Varför? Jo, Västpapua är viktigt för Indonesien för palmoljeproduktionen, trådproduktionen och gruvbrytningen av bland annat guld och koppar.

Tidigare har Sveriges regering motsatt sig att utkräva ansvar från de transnationella företagen i fråga om mänskliga rättigheter, och att införa klimat- och miljöperspektiv enligt environmental due diligence i regelverken för företags agerande utomlands.

Men hur gör vi i de fall våra företag skapar vinst genom att exploatera fattiga länder, i synnerhet diktaturer? Handelsavtalen är inte tillräckliga, och i vissa fall är de väldigt svåra att förhandla fram. Har inte våra företag ett ansvar för att deras affärer ska ske med respekt för mänskliga rättigheter och på ett hållbart sätt? Då måste det vara bättre att vara tydliga med att företagen måste respektera detta oavsett var i världen de gör affärer.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Anna Hallberg:

Hur tänker statsrådet agera för att trygga urfolks, minoriteters och miljöaktivisters liv när våra företag är delaktiga i att göra affärer som försätter dem och miljön i fara?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander